

AFGØRELSE

(Naturgasforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA HNG/Midt-Nord I/S, Naturgas Fyn A/S og DONG Distribution A/S over

AFGØRELSE FRA OM Energitilsynet af 31. oktober 2005 effektivitetskrav og indtægtsrammer for DONG Distribution A/S, Naturgas Fyn A/S og HNG/Midt-Nord I/S for perioden 2006-09

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

NÆVNETS SAMMEN- SÆTNING I SAGEN Nævnensformand, dommer Poul K. Egan
Næstformand, professor, dr.polit. Chr. Hjorth-Andersen
Professor, dr.jur. Jens Fejø
Civilingeniør Jens Packness
Direktør Povl Asserhøj

NÆVNETS AFGØRELSE Energitilsynets afgørelser af 31. oktober 2005 stadfæstes med den ændring, at effektiviseringskravet fastsættes eksklusive nyinvesteringer

Klagerne

Med brev af 28. november 2005, modtaget i Energiklagenævnet samme dag, har HNG Midt-Nord I/S påklaget Energitilsynets afgørelse af 31. oktober 2005 om effektiviseringskrav og indtægtsrammer for HNG Midt-Nord I/S for perioden 2006-2009 (j.nr.: 31-18). HNG Midt-Nord I/S' klage er vedlagt afgørelsen som bilag 1.

Ved brev af 28. november 2005, modtaget i Energiklagenævnet samme dag, har advokat Jens Munk Plum på vegne DONG Distribution A/S påklaget Energitilsynets afgørelse af 31. oktober 2005 om effektiviseringskrav og indtægtsrammer for DONG Distribution A/S for perioden 2006-2009 (j.nr.: 31-20). DONG Distribution A/S' klage er vedlagt afgørelsen som bilag 2.

Med brev af 28. november 2005, modtaget i Energiklagenævnet samme dag, har advokat Jeppe Skadhauge på vegne Naturgas Fyn A/S påklaget Energitilsynets afgørelse af 31. oktober 2005 om effektiviseringskrav og indtægts-

rammer for Naturgas Fyn A/S for perioden 2006-2009 (j.nr.: 31-19). Naturgas Fyn A/S' klage er vedlagt afgørelsen som bilag 3.

Energiklagenævnet har behandlet klagerne (j.nr.: 31-18, j.nr.: 31-19 og j.nr.: 31-20) sammen i denne afgørelse.

De tre selskaber har påstået Energitilsynets afgørelser af 31. oktober 2005 erklæret ugyldige, helt eller delvis, og hjemvist til fornyet behandling.

Sagens problemstillinger

Sagen vedrører dels en række indsigelser mod de 1) effektiviseringskrav, som Energitilsynet har fastsat i selskabernes indtægtsrammer for reguleringsperioden 2006-09, dels en række indsigelser mod den 2) forrentningssats for nyinvesteringer og den nødvendige nettoomsætningsformue, som Tilsynet har fastsat i de nævnte indtægtsrammer.

For så vidt angår de fastsatte effektiviseringskrav, har selskaberne gjort indsigelse mod fastsættelsen af et generelt effektiviseringskrav. Derudover har selskaberne gjort indsigelse mod udstrækningen af effektiviseringskravet til at omfatte investeringer i aktiver idriftsat fra og med den 1. januar 2005 samt til at omfatte særlige poster, som selskaberne ikke kan påvirke. Endelig har Naturgas Fyn tillige gjort indsigelse mod grundlaget for fastsættelsen af det selskabsspecifikke effektiviseringskrav samt mod fastsættelsen af det tidspunkt, hvorfra det samlede effektiviseringskrav skal have virkning for Naturgas Fyn, og mod effektiviseringskravets virkning i forhold til tilkøbte ydelser.

Vedrørende forrentningssatsen har selskaberne gjort indsigelse mod hjemlen for fastsættelse af en årlig forrentningssats samt mod grundlaget for fastsættelsen af forrentningssatsen, som selskaberne dels finder baseret på en forkert risikofri rente, dels for lav sammenlignet med forrentningssatser fastsat af andre europæiske regulatorer.

Opsættende virkning

Energiklagenævnet har ved afgørelser af 19. og 20. januar 2006 imødekommet anmodninger fra de tre selskaber om at tillægge klagerne over Energitilsynets afgørelser af 31. oktober 2005 opsættende virkning.

Energitilsynets afgørelser

Energitilsynet har i afgørelserne af 31. oktober 2005 dels fastsat effektiviseringskrav for reguleringsperioden 2006-09, dels udmeldt konkrete indtægtsrammer for samme reguleringsperiode for de tre selskaber.

Effektiviseringskrav for perioden 2006-09

Effektiviseringskravene er fastsat efter kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 38 af 14. januar 2005 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for naturgasdistributionselskaber (indtægtsrammebekendtgørelsen).

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 2 af 37

For HNG Midt-Nord og DONG Distribution er det samlede effektiviseringskrav fastsat til 1,5% af omkostningsrammen pr. år, bestående af et selskabsspecifikt effektiviseringskrav på 0% og et generelt effektiviseringskrav på 1,5% pr. år, mens det samlede effektiviseringskrav for Naturgas Fyn er fastsat til 2,5% af omkostningsrammen pr. år, bestående af et selskabsspecifikt effektiviseringskrav på 1% og et generelt effektiviseringskrav på 1,5% pr. år.

Grundlaget for Energitilsynets fastsættelse af effektiviseringskravene er beskrevet i Tilsynets notat af 31. oktober 2005 om fastsættelse af effektiviseringskrav i forbindelse med udmelding af indtægtsrammer for naturgasdistributionsselskaber 2006-09. Energitilsynets notat af 31. oktober 2005 er vedlagt afgørelsen som [bilag 4](#).

Efter indtægtsrammebekendtgørelsen skal Energitilsynet som led i fastlæggelsen af distributionsselskabernes indtægtsrammer bestemme de effektiviseringskrav, der skal pålægges selskabernes omkostningsrammer.

Omkostningsrammen dækker driftsomkostninger, bortset fra finansielle udgifter, samt afskrivninger på investeringer idriftsat efter 1. januar 2005. Efter Energitilsynets afgørelse omfatter effektiviseringskravet derfor både driftsomkostninger og afskrivninger på nyinvesteringer.

Det samlede effektiviseringskrav for det enkelte selskab er i Tilsynets afgørelser sammensat af et generelt effektiviseringskrav og et selskabsspecifikt effektiviseringskrav.

Det generelle effektiviseringskrav er efter Tilsynets afgørelse gældende for samtlige distributionsselskaber og afspejler sektorens overordnede effektiviseringspotentiale.

Fastsættelsen af det generelle effektiviseringskrav (sektorens effektiviseringspotentiale) er sket med udgangspunkt i indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 6, hvorefter Tilsynet kan inddrage sammenligninger med udenlandske naturgasdistributionsselskaber samt produktivitetsudvikling i andre sektorer.

Ved sammenligning med produktivitetsudviklingen i andre sektorer har Tilsynet taget udgangspunkt i den historiske produktivitetsudvikling målt på udviklingen i effekten af mere og bedre arbejdskraft samt i totalfaktorproduktiviteten. Tilsynet er opmærksom på, at der er en vis usikkerhed knyttet til estimeringen af udviklingen i totalfaktorproduktiviteten i de enkelte år. Det er imidlertid Tilsynets vurdering, at estimeringen vil være robust, når der ses på de seneste 15 års udvikling.

Tilsynet har lagt vægt på, at et generelt effektiviseringskrav, der fastsættes på dette grundlag, vil betyde, at gasdistributionsselskaberne skal udvikle sig med samme hastighed som sammenlignelige sektorer.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 3 af 37

Energitilsynet har overvejet at sammenligne med produktivitsudviklingen i energi- og vandforsyningssektoren (0,4% om året). Den lave produktivitsudvikling i denne sektor kunne imidlertid indikere et ekstraordinært effektiviseringspotentiale. Gasdistributionsselskaberne har over for Energitilsynet oplyst, at der efter selskabernes opfattelse historisk set har været betydeligt fokus på effektiviseringer, og at der derfor ikke eksisterer noget ekstraordinært effektiviseringspotentiale. Som følge heraf har Energitilsynet ikke villet pålægge selskaberne et ekstraordinært effektiviseringskrav.

Som en anden sammenlignelig sektor har Tilsynet overvejet post- og telekommunikationssektoren (produktivitsudvikling 2,2% årligt). Gasdistributionsselskaberne har imidlertid peget på, at post- og telekommunikationssektoren har større mulighed for at udnytte teknologiske fremskridt end gasdistributionsselskaberne. Af denne grund har Energitilsynet undladt at basere effektiviseringskravet på en direkte sammenligning med post- og telekommunikationssektoren.

I stedet har Energitilsynet valgt at basere effektiviseringskravet på den historiske produktivitsudvikling for den private sektor som helhed (1,5% årligt). Et effektiviseringskrav i denne størrelsesorden indebærer efter Tilsynets vurdering også den nødvendige hensyntagen til forsyningssikkerheden.

Det nævnte effektiviseringskrav er perspektiveret ved sammenligninger med andre danske reguleringsområder samt effektiviseringskrav for transmissions- og distributionsselskaber i andre lande. Direkte sammenligninger er dog ikke mulige på grund af forskelle i regulering, valg af prisindeks for priskorrektion af driftsomkostninger og brug af andre instrumenter end effektiviseringskrav.

Ved perspektivering har Energitilsynet konstateret, at den offentlige sektor de senere år har anvendt et generelt effektiviseringskrav på 2%, at der for danske eldistributionsselskaber i perioden 2000-03 gjaldt et årligt effektiviseringskrav på 3%, at man i Holland for perioden 2002-04 stillede et effektiviseringskrav for samtlige naturgasdistributionsselskaber på 3,8% årligt, at der i Holland for perioden 2005-07 blev fastsat individuelle effektiviseringskrav i intervallet 1,7% til 6,5% årligt, at effektiviseringskravet for hollandske eltransmissionsselskaber i perioden 2001-04 var fastsat til 3,2% årligt, og at det generelle effektiviseringskrav for hollandske eltransmissionsselskaber er 1,5% årligt.

Efter Energitilsynets afgørelse pålægges effektiviseringskravet såvel driftsomkostninger som afskrivninger på nyinvesteringer. Dette er i Tilsynets afgørelse begrundet med henvisning til indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 1, sammenholdt med § 6, stk. 1. Endvidere har Tilsynet henvist til, at den regnskabsmæssige afskrivningshastighed er højere end afskrivningshastigheden

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 4 af 37

efter indtægtsrammebekendtgørelsen, samt til muligheden for at nedbringe driftsomkostningerne gennem innovative nyinvesteringer.

Det selskabsspecifikke effektiviseringskrav er fastsat på grundlag af sammenligninger af de tre distributionsselskabers driftsomkostninger.

Sammenligningen er foretaget efter en benchmark-model, der bygger på netvolumen som sammenligningsgrundlag. Netvolumen udtrykker forholdet mellem størrelsen af selskabernes driftsomkostninger og størrelsen af selskabernes fysiske net. Modellen er således en konstant skalaafkastmodel, som ikke udtrykker selskabernes direkte effektiviseringspotentiale, men giver et billede af selskabernes relative omkostninger pr. netenhed.

For at gøre selskabernes driftsomkostninger sammenlignelige, har Energitilsynet sikret, at selskaberne har foretaget en ensartet fordeling af driftsomkostningerne på 24 poster, som er fordelt på en række costdrivere.

I forhold til selskabernes omkostningsanmeldelser er der foretaget to korrektioner af bruttodriftsomkostningerne. For det første er "direkte indtægter", som selskaberne har modtaget til dækning af særligt pålagte opgaver, ikke medtaget. For det andet er der for outsourcete opgaver foretaget en skønnet korrektion for den del af driftsomkostningerne, som ville have været afskrivninger, hvis selskaberne selv havde varetaget opgaven.

På grundlag af de således opgjorte driftsomkostninger har Energitilsynet foretaget benchmarking af de tre distributionsselskabers enhedsomkostninger. Da enhedsomkostningerne imidlertid varierer, afhængig af hvorledes omkostningerne er fordelt på de 24 omkostningsposter, har Tilsynet foretaget benchmarkingen på grundlag af 9 forskellige benchmark-modeller (benchmark-modellerne A-I).

Det er Energitilsynets vurdering, at man ved anvendelsen af de 9 modeller har opnået et samlet billede af forholdet mellem selskabernes enhedsomkostninger, som tager højde for de usikkerheder, som de enkelte modeller er forbundet med.

Samlet har de tre selskaber opnået indekstal, som det fremgår af nedenstående tabel 5 fra Energitilsynets notat, hvor selskabet med de laveste enhedsomkostninger i hver model opnåede indekstal 100:

	DONG Distribution A/S	HNG/MN I/S	Naturgas Fyn A/S
Gennemsnit, indekstal	99	98	78
Spredning, indekstal	96-100	92-100	74-85

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 5 af 37

På denne baggrund er DONG Distribution og HNG Midt-Nord ikke pålagt noget specifikt effektiviseringskrav for reguleringsperioden 2006-09, mens Naturgas Fyn er pålagt et selskabsspecifikt effektiviseringskrav på 1% om året.

I konsekvens heraf er DONG Distribution og HNG Midt-Nord for den nævnte reguleringsperiode pålagt et samlet effektiviseringskrav på 1,5% årligt, mens Naturgas Fyn er pålagt et samlet effektiviseringskrav på 2,5% årligt.

Indtægtsrammer for perioden 2006-09

For så vidt angår fastsættelsen af indtægtsrammer for distributionsselskaberne for reguleringsperioden 2006-09, har Energitilsynet i overensstemmelse med indtægtsrammebekendtgørelsen fastsat en omkostningsramme, en rentesats for forrentning af nettogæld og indskudskapital, samt en rentesats for forrentning af nyinvesteringer og nødvendig nettoomsætningsformue, § 13-omkostninger og samlede indtægtsrammer.

Grundlaget for Energitilsynets fastsættelse af indtægtsrammerne er beskrevet i Tilsynets notat af 31. oktober 2005 om fastsættelse af indtægtsrammer for naturgasdistributionsselskaberne 2006-09. Energitilsynets notat af 31. oktober 2005 er vedlagt afgørelsen som bilag 5.

I forbindelse med Energitilsynets behandling af sagen er der opnået enighed med selskaberne om de anmeldte omkostningsrammer, rentesatsen for forrentning af nettogæld og indskudskapital samt § 13-omkostninger.

Rentesatsen for forrentning af nettogæld og indskudskapital er af Energitilsynet fastsat som en risikofri rente på 2,93% med et kreditrisikotillæg for Naturgas Fyn, DONG Distribution og HNG Midt-Nord på henholdsvis 0,6%, 0,98% og 0,12%. Den samlede fremmedkapitalrente er således for Naturgas Fyn fastsat til 3,53%, for DONG Distribution til 3,91% og for HNG Midt-Nord til 3,05%. Om fastsættelsen af kreditrisikotillægget er henvist til forrentningsafgørelsens afsnit 2.3.

Rentesatsen for nyinvesteringer og nødvendig nettoomsætningsformue har der derimod ikke været enighed om. Denne er fastsat for det enkelte selskab som en risikofri rente med et risikotillæg, der afspejler risikoforholdene og skattepligt for det enkelte selskab. Den samlede rentesats for det enkelte selskab er fastsat som en rente, der dækker både egenkapital- og fremmedkapitalrenter.

Forrentning af nyinvesteringer (aktiver anskaffet efter 1. januar 2005) tillagt en nødvendig omsætningsformue fastsættes efter indtægtsrammebekendtgørelsens §§ 11 og 12.

Efter § 12, stk. 1, fastsættes rentesatsen for det enkelte selskab som en risikofri rente samt et risikotillæg, der afspejler risikoforhold og skattepligt i det

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 6 af 37

enkelte selskab. Ved fastsættelsen af forrentnings-satsen forudsættes en egenkapitalandel på 30%.

Efter § 12, stk. 2, kan Energitilsynet ved ændringer i renteforholdene forud for et kalenderår ændre forrentnings-satsen med virkning for den resterende del af reguleringsperioden. Tilsynet offentliggør kriterier for ændringer i forrentnings-satsen.

Energitilsynet har i afgørelserne af 31. oktober 2005 fastholdt grundlaget for fastsættelsen af rentesatsen i afgørelsen af 29. august 2005 om fastsættelse af forrentnings-satser for 2005 samt udmelding af indtægtsrammer for 2005 (forrentningsafgørelsen). Forrentningsafgørelsen er vedlagt afgørelsen som bilag 6.

Rentesatsen er af Tilsynet fastsat som en WACC-rente ("Weighted Average Cost of Capital"). WACC-renten udtrykker de gennemsnitlige vægtede kapitalomkostninger til egenkapital og fremmedkapital. Fastsættelsen sker ved fastsættelse af en fremmedkapitalrente og en egenkapitalrente. De to rentesatser sammenvejes herefter med 70% og 30%, jf. indtægtsrammebekendtgørelsens § 12, stk. 1.

Fremmedkapitalrenten er fastsat som en risikofri rente tillagt et kreditrisiko-tillæg.

Ved valget af risikofri rente har Energitilsynet lagt vægt på følgende 3 kriterier:

Relativt stabil/fast rente og dermed stabile indtægtsrammer og tariffer

Begrænset mulighed for rentearbitrage (100% risikofri rentegevinst)

Administrativt enkel, forudsigelig og gennemskuelig rente

Energitilsynet har overvejet en række risikofrie renter, herunder 12 måneders Cibor-rente med årlig justering, 10-årig rente med årlig justering eller fast i perioden samt 4-årig rente med årlig justering eller fast i perioden.

Samlet har Energitilsynet vurderet, at en model baseret på Cibor-renten for 12 måneder ud fra disse kriterier var at foretrække.

En lang rente, f.eks. en 10-årig swap-rente, med årlig regulering ville give selskaberne mulighed for rentearbitrage, idet selskaberne ville modtage den lange rente og samtidig kunne låne til den typisk lavere korte rente. Hvis det i forbindelse med den årlige justering skulle vise sig, at den korte rente lå over den lange rente, ville selskaberne kunne vælge den lange rente frem for den korte rente og hermed ingen risiko have.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 7 af 37

Alternativt kunne årets investeringer modtage årets lange rente, men denne model ville medføre, at de enkelte års investeringer skulle følges, og dette ville medføre en del administrativt arbejde.

For så vidt angår kreditrisikotillægget, har Energitilsynet vurderet, at dette måtte fastsættes efter samme principper, som ved fastsættelsen af forrentningssatserne for fremmedkapital.

Egenkapitalrenten er af Energitilsynet fastsat ved hjælp af den såkaldte CAPM (Capital Asset Pricing Model). Om anvendelsen af modellen er henvist til Energitilsynets afgørelse af 29. august 2005.

I den nævnte afgørelse henviste Tilsynet til anvendelsen af modellen i forbindelse med vurderingen af Gastras transmissionstariffer for perioden 2001-04 i Tilsynets afgørelse af 25. april 2005 (Gastraf afgørelsen).

I Gastraf afgørelsen fastlagde Energitilsynet de beregningsparametre, som ved anvendelsen af CAPM måtte indgå ved beregningen af rimelige forrentningssatser for gastransmission.

Gastraf afgørelsen byggede igen bl.a. på Energiklagenævnets afgørelse af 25. august 2003 om priserne for benyttelsen af Gastras (dengang DONG Naturgas A/S) transmissionssystem, herunder priserne for 2001 og frem.

Efter Energiklagenævnets opfattelse måtte de tidligere af Energitilsynet valgte beregningsforudsætninger anses for overvejende lave, når beregningerne skulle benyttes ved vurderingen af kapitalomkostningerne i Gastra fremover, hvor de bestemmende erhvervsvilkår og kapitalmarkedsforhold måtte antages stadig mere internationalt fastlagt. Dette gjaldt ifølge Nævnets afgørelse særskilt fastsættelsen af det generelle markedsrisikotillæg.

Nævnet fandt videre, at den af Tilsynet anvendte omkostningsramme havde været et hensigtsmæssigt hjælpemiddel, men fandt samtidig, at statuering af urimelighed efter naturgasforsyningslovens § 38 måtte fordrer en vis klarhed, som gjorde det naturligt at udføre flere beregninger med "høje" såvel som "lave" værdier, før en konklusion kunne drages. Efter Nævnets opfattelse syntes det naturligt, at en tilsynsmyndighed ved anvendelse af en almindelig indgrebsbeføjelse (§ 38) var mere begrænset i sin skønsudøvelse, end hvor myndigheden var tillagt egentlige godkendelsesbeføjelser eller mulighed for at udmelde indtægtsrammer (§ 37a). Nævnet hjemviste derfor på dette punkt Tilsynets afgørelse til fornyet behandling.

På den baggrund foretog Energitilsynet i Gastraf afgørelsen beregninger med såvel høje som lave parameterantagelser. De høje parametre beskriver en situation, hvor alle parametre ligger i den øvre ende af skalaen sammenlignet med, hvad en række andre regulatorer i Europa har anvendt. De lave parameterantagelser svarede til antagelserne i Energitilsynets oprindelige afgørel-

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 8 af 37

se fra 15. marts 2002. Herudover er i Gastra-afgørelsen foretaget beregninger på grundlag af parametre på niveau med, hvad andre europæiske regulatorer har anvendt i deres regulering (balancerede parametre)

I forrentningsafgørelsen fra 29. august 2005 har Energitilsynet anvendt de balancerede parametre fra Gastra-afgørelsen.

For så vidt angår det generelle markedsrisikotillæg, har Energitilsynet som i Gastra-afgørelsen anvendt det af IT- og Telestyrelsen i "Rapport om hybrid-modellen" (december 2002) fastsatte markedsrisikotillæg på 3,75%, som IT- og Telestyrelsen har anvendt i sin regulering af TDC. I Energitilsynets oprindelige afgørelse fra 15. marts 2002 var på grundlag af den historiske udvikling i afkastet på danske obligationer og aktier anvendt et markedsrisikotillæg på 2,8%.

Beregningerne ved anvendelse af høje, balancerede og lave parametre var i Gastra-afgørelsen samlet i nedenstående tabel 6:

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 9 af 37

Maksimal-scenariet:		2001	2002	2003	2004	2002- afgørelsen
10-årig statsobl. kreditrisikotillæg	1,25%	5,10%	5,10%	4,30%	4,30%	5,10%
R(fk)		1,25%	1,25%	1,25%	1,25%	0,50%
B(ek)	0,7	6,35%	6,35%	5,55%	5,55%	5,60%
Markedsrisikotillæg	4,50%	0,7	0,7	0,7	0,7	0,4
Tillæg		4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	2,80%
R(ek)		3,15%	3,15%	3,15%	3,15%	1,12%
Skat		8,25%	8,25%	7,45%	7,45%	6,22%
R(ek) - før skat		30%	30%	30%	30%	25%
		11,79%	11,79%	10,64%	10,64%	8,29%
EK, mio. kr.		3348	3596	3129	3324	3348
FK, mio. kr.		1582	1582	1281	1281	1582
		4930	5178	4410	4605	4930
Soliditet*		0,68	0,69	0,71	0,72	0,68
nom. WACC - før skat		10,04%	10,12%	9,16%	9,23%	7,43%
real. WACC - før skat		7,46%	7,54%	6,92%	7,93%	4,93%
Balanceret scenario (real. før skat)		6,18%	6,23%	5,58%	6,56%	
Energitilsynets afg., marts 2002 (real. før skat)		4,91%	4,95%	4,33%	5,29%	

*Ved beregningerne af Sekretariatets benchmarks antages en kapitalstruktur og soliditet som i Gastras beregninger, jf. tabel 2. Her indgår en højere soliditet end ved alternativberegning 1 og 2. Antagelsen indebærer en højere wacc.

Overført til afgørelsen vedrørende distributionsselskaberne førte Gastra-afgørelsen til nedenstående balancerede parameterantagelser samlet i tabel 2 i Tilsynets forrentningsafgørelse fra 29. august 2005:

Parameter	Værdi
Risikofri rente	CIBOR 12 måneder
Kreditrisikotillæg	HNG/MN I/S: 0,12%
	Naturgas Fyn A/S og DONG Distribution A/S: 1,0%
r(fk)	CIBOR 12 måneder + kreditrisikotillæg
Beta(aktiver)	0,4
Beta(fk)	0,1
Beta(ek)	1,1
Markedsrisikotillæg	3,75%

Rentespænd	x%
Korrigeret Markedsrisikotillæg	3,75 - x %

I forhold til de lave parameterantagelser i Tilsynets afgørelse fra marts 2002 indebar disse parametre ud over forhøjelsen af det generelle markedsrisikotillæg en forhøjelse af Beta(aktiver) fra 0,3 til 0,4, og af Beta (ek) fra 0,5 til 1,1.

Vedrørende selskabernes skattepligt konstaterede Energitilsynet i afgørelsen af 29. august 2005, at de skattepligtige selskaber Naturgas Fyn A/S og DONG Distribution A/S begge havde skattemæssige underskud, der var så store, at ingen af selskaberne kunne forventes at betale skat i de næste reguleringsperioder. Herefter fandt Tilsynet ikke grundlag for at indregne skattetillæg i egenkapitalrenten for perioden 2005-09.

Rentesatserne er herefter fastsat, som det fremgår af nedenstående tabel 33 fra Energitilsynets notat:

Pct.	Naturgas Fyn A/S	DONG Distribution A/S	HNG/MN I/S
Risikofri rente, 12 mnd. CIBOR	2,54%	2,54%	2,54%
+Kreditrisikotillæg	1,00%	1,00%	0,12%
=Samlet fremmedkapitalrente	3,54%	3,54%	2,66%
Egenkapitalrente	7,81%	7,81%	7,81%
WACC = 0,7 * fremmedkapitalrente + 0,3*egenkapitalrente	0,7*3,54% + 0,3*7,81% =4,82%	0,7*3,54% + 0,3*7,81% =4,82%	0,7*2,66% + 0,3*7,81% = 4,20%
WACC, nominelt	4,82%	4,82%	4,20%

Energitilsynet har sammenlignet den således fastsatte WACC med WACC-renter anvendt af andre europæiske regulatorer, således som det fremgår af nedenstående tabel 35 fra Energitilsynets notat:

Land	Rente Fremmedkapital	Rente egenkapital - før skat	Soliditet	Nominel WACC - før skat	Real WACC - Før skat
Østrig (2003)	4,54%	10,14%	42%	6,50%	-
Belgien (2003)	Faktisk	-	33%	-	Ca. 7%
Irland (2003)	5,90%	10,29%	45%	-	5,74%
UK (2002)	4,45%	10,96%	37,5%	-	6-6,25%
NL (2005)	-	-	-	-	5,40%
Gastramaks (2003)	5,55%	10,64%	71%	9,17%	6,92%
Gastramid-	5,30%	8,82%	71%	7,80%	5,58%

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 10 af 37

del (2003)					
ETS-12 måneders Cibor	3,54%	7,81% (11,16%)	30%	4,82% (5,82%)	2,36% (3,34%)
ETS-10- årig swaprente	4,58%	7,71% (11,01%)	30%	5,52% (6,51%)	3,04% (4,01%)

Energitilsynet konstaterer, at den af Tilsynet fastsatte WACC ligger i den lave ende sammenlignet med de andre regulatorers WACC-renter.

Tilsynet peger imidlertid på, at tallene skal sammenlignes med et vist forbehold, da der kan være forskelle i de reguleringsmæssige rammebetingelser, da der må tages hensyn til de senere års faldende renteniveau, og da der kan være forskel på selskabernes skattepligt og skattebetalinger.

Videre har Tilsynet gjort opmærksom på, at Tilsynets WACC i 2003 med det daværende renteniveau for den lange rente nominelt ville have udgjort 7,39% og som real WACC 5,18%. Dermed ville denne have ligget over den østrigske, men fortsat under den belgiske, irske og britiske.

Samlet set har Energitilsynet vurderet, at den fastsatte WACC for reguleringsperioden 2006-09 giver selskaberne en rimelig forrentning af den investerede kapital. Egenkapitalen modtager således i 2006 en forrentning på 7,58% svarende til et merafkast til ejerne på ca. 5 procentpoints i forhold den risikofrie rente på 2,54%. Den fastsatte WACC vurderes derfor at være rimelig i forhold til den risiko, der er forbundet med naturgasdistributionsvirksomhed i Danmark. Tilsynet har i den forbindelse henvist til det ovenfor anførte om fastsættelsen af kreditrisikotillægget.

Nettoomsætningsformuen er af Energitilsynet fastsat i overensstemmelse med principperne fastlagt i Tilsynets afgørelse af 27. juni 2005 om fastsættelse af den nødvendige nettoomsætningsformue for 2005.

På dette grundlag er selskabernes indtægtsrammer for reguleringsperioden 2006-09 fastsat, som det fremgår af nedenstående tabeller 39-41 fra Energitilsynets notat:

Indtægtsrammer for DONG Distribution A/S for 2006-09.

Mio. kr. i løbende priser	2006	2007	2008	2009	Reference
Effektivitetsreguleret Omkostningsramme	123,182	127,707	132,298	136,958	Pkt. 48
+ Forrentning og afdrag af nettogæld mv.	285,811	286,141	286,402	280,595	Pkt. 141
+ Budgetterede § 13-omkostninger	59,913	61,566	63,263	65,009	Pkt. 158
+ Forrentning af nettoomsæt-	3,797	3,850	3,903	3,908	Pkt. 186

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 11 af 37

ningsformue					
Indtægtsramme	472,703	479,263	485,866	486,470	

Indtægtsrammer for Naturgas Fyn A/S for 2006-09.

Mio. kr. i løbende priser	2006	2007	2008	2009	Reference
Effektivitetsreguleret Omkostningsramme	36,894	37,243	37,622	38,024	Pkt. 49
+ Forrentning og afdrag af nettogæld mv.	83,067	83,926	83,898	83,869	Pkt. 141
+ Budgetterede § 13-omkostninger	24,811	25,499	26,208	26,935	Pkt. 159
+ Forrentning af nettoomsætningsformue	1,172	1,188	1,196	1,205	Pkt. 186
Indtægtsramme	145,944	147,856	148,925	150,033	

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Indtægtsrammer for HNG/MN I/S for 2006-09.

Mio. kr. i løbende priser	2006	2007	2008	2009	Reference
Effektivitetsreguleret Omkostningsramme	214,064	249,976	254,223	256,826	Pkt. 50
+ Forrentning og afdrag af nettogæld mv.	698,819	692,679	706,138	712,393	Pkt. 141
+ Budgetterede § 13-omkostninger	99,332	102,062	104,868	107,753	Pkt. 160
+ Forrentning af nettoomsætningsformue	7,142	7,371	7,516	7,598	Pkt. 186
Indtægtsramme	1019,356	1052,087	0172,745	1084,570	

Side 12 af 37

Indsigelser mod Energitilsynets afgørelser

Naturgas Fyn har ud over klagen afgivet bemærkninger til sagen v/advokaterne Jeppe Skadhauge og Erik Kjær-Hansen i breve af 13. september og 14. december 2006 samt 15. februar 2007.

HNG/Midt-Nord har ud over klagen afgivet bemærkninger til sagen i brev af 9. januar 2006 samt v/advokat Poul Heidmann i breve af 15. september og 15. november og 2006 samt i breve af 21. marts og 13. juni 2007.

DONG Distribution har ud over klagen afgivet bemærkninger til sagen v/advokat Jens Munk Plum i skrifter af 9. januar, 15. september og 15. november 2006 samt skrifter af 21. marts og 13. juni 2007.

Energitilsynet har afgivet bemærkninger til sagen i skrifter af 7. juni og 18. oktober 2006 samt i skrifter af 16. januar, 13. februar og 18. april 2007.

Det generelle effektiviseringskrav

Efter distributionselskabernes opfattelse er der ikke hjemmel i hverken naturgasforsyningsloven, navnlig §§ 37 og 37a, eller i indtægtsrammebekend-

gørelsen til at fastsætte et generelt effektiviseringskrav, som ikke er baseret på det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale.

Selskaberne henviser til, at naturgasforsyningslovens §§ 37 og 37a må antages at angå forholdene i det enkelte selskab. Tilsvarende henviser selskaberne til, at indtægtsrammebekendtgørelsens §§ 15 og 16 udtrykkeligt bestemmer, at effektiviseringskravet er et individuelt krav til det enkelte selskab.

Selskaberne finder videre, at anvendelsen af den gennemsnitlige produktivitetssudvikling for hele den private sektor savner hjemmel i indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 6, samt at denne er tillagt for stor vægt og dermed har afskåret skønnet.

Under alle omstændigheder er effektiviseringskravet for højt. Der er således ikke taget hensyn til effektiviseringer, som er sket i sektoren op gennem 90'erne, sådan som det bl.a. er forudsat i Skt. Hans-aftalen fra 1999.

Ved beregningen af den gennemsnitlige produktivitetssudvikling i den private sektor bør året 1994 videre udgå, idet dette bidrager med en uforholdsmæssig stor produktivitetstigning.

Endvidere bør der tages hensyn til, at den anvendte totalfaktorproduktivitet medtager produktivitetforbedringer hidrørende fra teknologiske fremskridt forbundet med nyinvesteringer og bedre udnyttelse af det eksisterende kapitalapparat. Da distributionsselskaberne har meget begrænsede muligheder for at forbedre deres kapitalapparat, har disse selskaber ikke samme muligheder som den private sektor i øvrigt for at opnå forbedringer i totalfaktorproduktiviteten.

Ligeledes bør der tages hensyn til den nedadgående tendens, som i de senere år har kunnet konstateres i den private sektors produktivitetssudvikling.

Hvis der skal fastsættes et effektiviseringskrav på et bredere grundlag, bør dette i øvrigt være i kategorien "markedsræssige byerhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsejendomme", da denne er rensat for det primære erhvervs følsomhed over for udefra kommende forhold.

Energitilsynet har fastholdt sin afgørelse. Tilsynet har dog frafaldet kravet om, at effektiviseringskravet også skal omfatte investeringer i aktiver idriftsat fra og med 1. januar 2005, jf. nedenfor.

I relation til selskabernes øvrige indsigelser mod effektiviseringskravet har Tilsynet gjort opmærksom på, at selskabernes priser i 2005 gik fra at være undergivet hvile-i-sig-selv regulering til indtægtsrammeregulering. Selskaberne gik dermed fra en regulering med dækning af alle omkostninger og uden mulighed for overskud til en regulering, hvor der ikke nødvendigvis i priserne

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 13 af 37

er dækning for alle omkostninger, men til gengæld mulighed for ved effektiv drift at opnå overskud.

Ifølge Tilsynets bemærkninger beror det videre på en misforståelse, når den generelle del af effektiviseringskravet ikke opfattes som selskabsspecifikt. I Tilsynets afgørelse er den del af effektiviseringskravet, der er fastsat ved benchmarking efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 4, betegnet som det "selskabsspecifikke effektiviseringskrav", mens den del af effektiviseringskravet, der er fastlagt efter sammenligning med produktivitetsudviklingen i andre sektorer efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 6, er betegnet som det "generelle effektiviseringskrav". Begge led i effektiviseringskravet til det enkelte selskab er imidlertid ifølge Tilsynet udtryk for individuelt fastsatte effektiviseringskrav.

For så vidt angår det generelle effektiviseringskrav, skal sammenligningen efter § 15, stk. 6, med produktivitetsudviklingen i den private sektor være med til at sikre, at ikke alene det enkelte distributionsselskab, men også sektoren som helhed, udvikler sig i takt med produktivitetsudviklingen i den øvrige private sektor. Særlige forhold hos det enkelte distributionsselskab kunne efter et konkret skøn føre til, at et selskab ikke burde pålægges effektiviseringskrav på grundlag af § 15, stk. 6 eller kun et mindre effektiviseringskrav. Selskaberne er imidlertid ikke over for Tilsynet fremkommet med oplysninger, der kunne danne grundlag for en differentiering mellem selskaberne, for så vidt angår denne del af effektiviseringskravet.

Samtidig er det generelle effektiviseringskrav efter Tilsynets opfattelse et nødvendigt supplement til det selskabsspecifikke effektiviseringskrav, da benchmarking efter § 15, stk. 4, alene udtrykker det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale målt i forhold til de to øvrige selskabers effektivitet og dermed ikke siger noget om effektiviseringspotentialet i den eller de mest effektive virksomheder.

Energitilsynet er ikke enig i, at forskelle i kapitalapparatet er til hinder for sammenligninger mellem distributionsselskaberne og den øvrige private sektor. Tilsynet har således alene fastsat effektiviseringskrav for selskabernes driftsomkostninger, og ved at anvende udviklingen i totalfaktorproduktiviteten samt effekten af mere og bedre arbejdskraft som mål for produktivitetsudvikling har Tilsynet netop set bort fra den del af produktivetsstigningen i den øvrige private sektor, som skyldes et større og bedre kapitalapparat.

Med hensyn til beregningen af produktivitetsudviklingen har Energitilsynet afvist alene at se på kategorien "markedsræssige byerhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsejendomme" og at se bort fra produktivetsstigningen i 1994. Tilsynet har henvist til, at man med den anlagte lange tidshorisont (15 års produktivitetsudvikling) har taget højde for de problematiske udsving i produktiviteten, som de primære erhverv kan være årsag til, ligesom der er

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 14 af 37

taget hensyn til, at beregningen af produktivitetsudviklingen kommer til at omfatte både høj- og lavkonjunkturer.

Energitilsynet har ikke direkte kommenteret parternes henvisning til Skt. Hans-aftalen og de effektiviseringer, som er forudsat her. Dels er imidlertid alene HNG/Midt-Nord omfattet af aftalen, dels fremgår det udtrykkeligt af aftalen, at de deri forudsatte effektiviseringer kan suppleres af effektiviseringskrav pålagt af Energitilsynet.

Det selskabsspecifikke effektiviseringskrav

Naturgas Fyn har gjort indsigelse mod den af Energitilsynet anvendte benchmark-model. Efter Naturgas Fyns opfattelse er modellen uegnet til at identificere et effektiviseringspotentiale hos det enkelte distributionsselskab.

Baggrunden for indsigelsen er, at Energitilsynet har foretaget benchmarking på grundlag af selskabernes enhedsomkostninger. Da Naturgas Fyns net er betydeligt mindre end de to andre distributionsselskabers, skal Naturgas Fyns faste omkostninger fordeles på et mindre netvolumen, og Naturgas Fyn får som følge heraf højere enhedsomkostninger. Dermed virker modellen diskriminerende over for mindre selskaber og siger efter selskabets opfattelse intet om effektiviseringspotentialet i det enkelte selskab. Det mindre selskab kunne vise sig at være mere effektivt end de større selskaber, hvis modellen blev justeret for de forhold, der følger af forskellene i selskabernes størrelse.

Modellen fører til, at det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale måles på, hvor effektivt det største selskab på markedet kan drives. Anvendelse af dette kriterium savner efter Naturgas Fyns opfattelse hjemmel i indtægtsrammebekendtgørelsen.

I den forbindelse har Naturgas Fyn særlig gjort indsigelse mod, at Energitilsynet i sin afgørelse har lagt vægt på, at naturgasforbrugere i Danmark bør bære de samme enhedsomkostninger, uanset hvor i landet de befinder sig. Efter Naturgas Fyns opfattelse har dette hensyn hverken støtte i naturgasforsyningslovens §§ 37 og 37a eller i indtægtsrammebekendtgørelsen, som tværtimod forudsætter, at forskellige distributionsselskaber kan have forskellige enhedspriser.

Til illustration har Naturgas Fyn indhentet et notat for Revisionsfirmaet PricewaterhouseCoopers (notat af 31. august 2006), hvoraf fremgår, at en anvendelse af modellen, hvor hvert selskab fik et fradrag på kr. 10 mio. til dækning af faste omkostninger, ville føre til, at Naturgas Fyn blev anset for det mest effektive selskab.

Herudover er det efter Naturgas Fyns opfattelse en mangel ved afgørelsen, at der ikke er foretaget en analyse af effektiviseringskravets indvirkning på forsynings sikkerheden.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 15 af 37

Energitilsynet har fastholdt afgørelsen over for Naturgas Fyn.

Tilsynet har gjort opmærksom på, at indtægtsrammebekendtgørelsen ikke anviser, hvorledes sammenligningen af selskabernes driftsomkostninger skal foretages. Bekendtgørelsen bestemmer alene i § 16, at Energitilsynet skal offentliggøre den anvendte metode samt de væsentligste forudsætninger og vurderinger, som ligger til grund for fastsættelsen af de individuelle effektiviseringskrav.

Som grundlag har Energitilsynet valgt selskabernes driftsomkostninger for en række udvalgte costdrivere målt i forhold til selskabernes netvolumen. Energitilsynet fastholder, at selskabernes enhedsomkostninger er et relevant udgangspunkt for en vurdering af selskabernes effektiviseringspotentiale, men fremhæver, at Tilsynet har taget højde for, at netvolumen-modellen ikke angiver selskabernes præcise effektiviseringspotentiale. Modellens resultater er således kun anvendt som indikator for selskabernes effektiviseringspotentiale. En mere bogstavelig anvendelse af modellen ville for Naturgas Fyns vedkommende have ført til et effektiviseringskrav over den omhandlede reguleringsperiode i intervallet 15-26%. På den baggrund fastholder Tilsynet, at det skønnede effektiviseringspotentiale på 1% årligt for Naturgas Fyn er rimeligt.

Energitilsynet gør videre opmærksom på, at Naturgas Fyn ikke har anvist noget alternativt vurderingsgrundlag.

Energitilsynet har endvidere bemærket, at naturgasforbrugere sagtens kan opleve forskellige enhedsomkostninger som følge af forskelle i f.eks. de naturlige forhold mellem landsdelene, men Tilsynet fastholder, at naturgasforbrugere ikke bør bære forskellige enhedsomkostninger som følge af forskelle i selskabernes omkostningseffektivitet.

Til den af Naturgas Fyn hos PriceWaterhouseCoopers indhentede analyse bemærker Energitilsynet, at det ikke er korrekt, at faste omkostninger ikke kan effektiviseres. Grundlaget for PriceWaterhouseCoopers' analyse er dermed ikke korrekt. Hertil kommer, at PriceWaterhouseCoopers i sin analyse anvender en fiktiv værdi for de faste omkostninger. Både den anvendte metode og tallene for de faste omkostninger er således efter Tilsynets opfattelse forkerte.

Udstrækningen af effektiviseringskravet til omkostninger, som selskaberne ikke kan påvirke

Efter distributionselskabernes opfattelse kan der ikke fastsættes effektiviseringskrav for omkostninger, som selskaberne ikke har mulighed for at påvirke. Det drejer sig om omkostninger, der medgår til opnåelse af direkte driftsindtægter, tab på debitorer, udgift til gas til forvarmning af M/R-stationer, udgift til elektricitetsdrift af M/R-stationer og ejendomsskatter. Alternativt bør der for disse omkostninger fastsættes et effektiviseringskrav på 0%.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 16 af 37

Energitilsynet har fastholdt sine afgørelser. Tilsynet har henvist til, at indtægtsrammebekendtgørelsens § 13 udtømmende opregner, hvilke driftsomkostninger der skal holdes uden for omkostningsrammen, og som dermed ikke er omfattet af effektiviseringskravet.

Endvidere fastholder Energitilsynet, at effektiviseringskravet omfatter selskabernes bruttodriftsomkostninger. Efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 1, fastsættes effektiviseringskravet som en procentsats af omkostningsrammen inden pris- og lønregulering. Da omkostningsrammen efter § 6, nr. 1, omfatter selskabernes bruttodriftsomkostninger, må effektiviseringskravet herefter fastsættes på grundlag af selskabernes bruttodriftsomkostninger.

Virkningstidspunkt for effektiviseringskrav

Naturgas Fyn finder, at det fastsatte effektiviseringskrav må indføres over en periode, der muliggør den nødvendige planlægning, varsling og gennemførelse af påkrævede besparelser. Kravet kan derfor efter Naturgas Fyns opfattelse ikke få virkning allerede fra 1. januar 2006.

Naturgas Fyn henviser til, at selskabet for at opfylde effektiviseringskravet vil skulle foretage ikke uvæsentlige ændringer af selskabets drift. Dette kan bl.a. omfatte opsigelse af medarbejdere, der typisk har opsigelsesvarsler på 8-12 måneder.

Energitilsynet har fastholdt afgørelsen over for Naturgas Fyn.

Tilsynet har henvist til, at fristen for udmelding af indtægtsrammer i indtægtsrammebekendtgørelsens § 4, stk. 3, er fastsat til den 15. september i året forud for den pågældende reguleringsperiode. For reguleringsperioden 2006-09 modtog Energitilsynet den 1. juli 2005 dispensation frem til den 31. oktober 2005, uden at selskaberne i den forbindelse fandt, at virkningstidspunktet for effektiviseringskravene tilsvarende måtte udsættes.

Hertil kommer, at indtægtsrammebekendtgørelsens § 20 giver mulighed for at regulere overdækningen efterfølgende, og at denne bestemmelse således giver mulighed for om nødvendigt at indføre effektiviseringskravet.

Afskrivninger vedrørende tilkøbte ydelser

Naturgas Fyn finder, at de afskrivninger, som indgår i prisen på ydelser købt hos eksterne leverandører til erstatning for egne investeringer, bør kunne indregnes i selskabets omkostningsramme efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 7, stk. 6.

Energitilsynet har i sin afgørelse principielt tilsluttet sig Naturgas Fyns synspunkt, men finder ikke, at der er hjemmel hertil i indtægtsrammebekendtgørelsens §§ 7, stk. 6, eller 17 og 18.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 17 af 37

I sine bemærkninger til Energiklagenævnet har Tilsynet dog fastholdt, at der ikke er hjemmel til at henføre den del af prisen på tilkøbte ydelser, der dækker afskrivninger, til indtægtsrammebekendtgørelsens § 7, stk. 6.

Udstrækningen af effektiviseringskravet til at omfatte investeringer efter 1. januar 2005

Distributionsselskaberne gør indsigelse mod, at Energitilsynet har ladet effektiviseringskravet for reguleringsperioden 2006-09 omfatte også investeringer i aktiver, der idriftsættes den 1. januar 2005 eller senere.

Efter selskabernes opfattelse forlanger naturgasforsyningsloven og indtægtsrammebekendtgørelsen ikke, at effektiviseringskravet også omfatter sådanne investeringer. Beregningen af selskabernes effektiviseringspotentiale sker efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 4, på baggrund af en sammenligning af selskabernes driftsomkostninger. Videre følger det af bekendtgørelsens § 15, stk. 5, at Energitilsynet herudover kan beslutte at inddrage investeringer i effektivitetsberegningerne. Efter selskabernes opfattelse må der således sondres mellem driftsomkostninger og investeringer, hvor investeringer nødvendigvis må sigte til investeringer foretaget efter 1. januar 2005, da ældre investeringer er omfattet af selskabernes gæld.

Når dette sammenholdes med, at pålæggelse af effektiviseringskrav på nyinvesteringer svækker selskabernes incitament til at foretage sådanne investeringer, finder selskaberne det bedst stemmende med naturgasforsyningslovens intentioner, at sådanne investeringer holdes uden for det fastsatte effektiviseringskrav, eller at der for sådanne investeringer fastsættes et effektiviseringskrav på 0%.

Energitilsynet har som nævnt ovenfor frafaldet kravet om, at også nyinvesteringer skal være omfattet af effektiviseringskravet. Baggrunden for Tilsynets begrænsning af effektiviseringskravet er, at Energistyrelsen har meddelt Tilsynet, at indtægtsrammebekendtgørelsen åbner mulighed for at undlade effektiviseringskrav i forhold til nyinvesteringer, såfremt Tilsynet alene benchmarker på driftsomkostninger. Da Tilsynet allerede i afgørelsen anerkendte argumentationen bag selskabernes indsigelser, har Tilsynet indstillet, at muligheden for at undlade at pålægge nyinvesteringer effektiviseringskrav udnyttes.

Forrentningssatsen (WACC) for forrentning af aktiver idriftsat fra og med den 1. januar 2005 og for nettoomsætningsformuen

Distributionsselskaberne gør om Energitilsynets anvendelse af en metode med årlig fastsættelse af en forrentningssats (WACC) for forrentning af aktiver idriftsat fra og med den 1. januar 2005 og for nettoomsætningsformuen gældende, at metoden savner hjemmel i indtægtsrammebekendtgørelsen.

Selskaberne finder, at Energitilsynet efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 12 er forpligtet til forud for den pågældende reguleringsperiode at fastsætte

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 18 af 37

en forrentningsssats for hele reguleringsperioden. Efter selskabernes opfattelse giver bekendtgørelsens § 12, stk. 2, alene Tilsynet hjemmel til at ændre forrentningsssatsen, såfremt der sker ændringer i grundlaget for fastsættelsen af denne.

Om det hensyn til undgåelse af rentearbitrage, som ligger bag Energitilsynets fastsættelse af en årlig forrentningsssats, gør selskaberne gældende, at dette hensyn ikke er sagligt, og i hvert fald ikke kan bære anvendelsen af en metode, som ikke stemmer med indtægtsrammebekendtgørelsen.

Om den konkrete fastsættelse af WACC-renten for reguleringsperioden 2006-09 gør selskaberne gældende, at denne er for lav. Det er selskabernes hovedsynspunkt, at WACC-renten bør fastsættes på et niveau, som er sammenligneligt med de WACC-renter, som er fastsat af andre europæiske regulatorer, og at den lavere danske WACC for den omhandlede reguleringsperiode ikke er sagligt begrundet i forskelle på forholdene for de danske distributionsselskaber og for distributionsselskaberne i andre europæiske lande.

Distributionsselskaberne finder således ikke, at de forskelle, som Energitilsynet har anført, kan begrunde den lavere danske WACC.

De forskellige opgørelsestidspunkter for den danske og de sammenlignelige europæiske WACC-renter kan efter selskabernes opfattelse alene forklare en renteforskel på gennemsnitligt 0,68 procentpoint.

Energitilsynets fastsættelse af den risikofrie rente på grundlag af en 12-måneders Cibor-rente er efter selskabernes opfattelse ikke sagligt begrundet. Selskaberne finder, at den risikofrie rente burde baseres på en 10-årig rente, hvilket ville have ført til en forhøjelse af WACC-renten på 0,7 procentpoint.

Selskaberne finder det godtgjort, at det sædvanlige og korrekte udgangspunkt ved anvendelsen af en WACC-model er en risikofri rente fastsat på grundlag af en 10-årig rente. Selskaberne har i denne forbindelse henvist til de øvrige europæiske regulatorers udmøntning af WACC-modellen for distributionsselskaber samt til en anbefaling fra FSR i "Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele" (2002) og PriceWaterhouseCoopers' årlige undersøgelser af prisfastsættelsen på aktiemarkedet dækkende både ikke-regulerede samt visse regulerede selskaber i "Prisfastsættelsen på aktiemarkedet" (2005).

Ifølge selskaberne skal grundlaget for fastsættelsen af den risikofrie rente for ikke-regulerede virksomheder opfylde to kriterier: For det første bør restløbetiden for den anvendte fordring så vidt muligt afspejle restløbetiden på det underliggende aktiv. For det andet bør den valgte fordring have en så høj likviditet, at en effektiv prisdannelse er sikret. Disse to kriterier fører som nævnt normalt til anvendelse af en 10-årig statsobligation.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 19 af 37

Energitilsynets valg af en 12-måneders rente med henblik på at imødegå muligheder for rentearbitrage finder selskaberne på denne baggrund ikke sagligt begrundet.

Efter selskabernes opfattelse opfylder en 10-årig rente bedst de af Energitilsynet selv opstillede kriterier for valg af grundlag for fastsættelsen af den risikofrie rente, og rentearbitragekriteriet kan ikke alene bære valget af en 12-måneders Cibor-rente som grundlag for fastsættelsen af den risikofrie rente. I den forbindelse har selskaberne henvist til, at rentearbitragekriteriet ikke ses anvendt af andre regulatorer.

DONG Distribution har herudover gjort gældende, at Energitilsynets korrektion for værdien af DONG Distributions skatteaktiv på 0,9 procentpoint er fastlagt på grundlag en forkert opgjort værdi af DONG Distributions fremførbare skattemæssige underskud.

Endelig har selskaberne gjort gældende, at den resterende difference mellem den af Energitilsynet fastsatte WACC for 2006-09 og den gennemsnitlige WACC fastsat af andre europæiske regulatorer ikke kan forklares med forskelle i risikoen ved at drive gasdistributionsvirksomhed i Danmark og i andre europæiske lande. Dermed ligger WACC-renten efter selskabernes opfattelse uden for området for en korrekt anvendelse af WACC-metoden.

Selskaberne har i den forbindelse henvist til, at der, selv hvis man regulerer for forskelle i opgørelsestidspunkter (ca. 0,68 procentpoint), værdi af skatteaktiv (0,9 procentpoint) og valg af kort rente frem for lang rente (0,7 procentpoint), resterer der fortsat en difference på ca. 1 procentpoint. At den regulatoriske og forretningsmæssige risiko ved drift af gasdistributionsvirksomhed i andre europæiske lande skulle være større endsige så meget større end i Danmark er efter selskabernes opfattelse udokumenteret og urealistisk.

Efter distributionsselskabernes opfattelse bør WACC-renten for de danske distributionsselskaber svare til WACC-renten for de tilsvarende selskaber i de øvrige europæiske lande. I modsat fald vil det skævvride investeringerne på det europæiske energimarked og gøre det vanskeligere for de danske distributionsselskaber at tiltrække den nødvendige kapital.

Energitilsynet har fastholdt sine afgørelser.

Tilsynet har om fastsættelsen af forrentningsatsen fremhævet, at Tilsynet efter indtægtsrammebekendtgørelsen er tillagt et skøn ved fastsættelsen af denne. Af bekendtgørelsens § 12, stk. 3, fremgår alene, at Tilsynet skal offentliggøre beslutningsgrundlaget samt kriterier for ændringer i forrentningsatsen.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 20 af 37

Rentesatsen er som i de øvrige europæiske lande fastsat som en WACC-rente, der består af en risikofri rente, et risikotillæg og en hensyntagen til skattepligten i det enkelte selskab.

Ved valget af risikofri rente har Energitilsynet lagt vægt på, at beslutningsgrundlaget er administrerbart, enkelt, forudsigeligt og gennemskueligt, ligesom muligheden for at begrænse rentearbitrage har spillet en rolle. Derimod har Tilsynet tillagt hensynet til at sikre en relativt stabil rente mindre vægt, da forrentning af nyinvesteringer kun udgør en lille del af den samlede indtægtsramme.

Disse hensyn har ført Tilsynet til at fastsætte den risikofrie rente som en 12-måneders Cibor-rente. Det skøn, som Tilsynet herved har udøvet, ligger efter Tilsynets opfattelse inden for de rammer, som indtægtsrammebekendtgørelsen sætter. Hensynet til at undgå rentearbitrage er efter Tilsynets vurdering et lovligt hensyn, da rentearbitrage alt andet lige vil føre til, at distributions-tarifferne bliver højere end nødvendigt, hvilket er i strid med naturgasforsyningslovens intentioner.

Det forhold, at Tilsynet anvender en 12-måneders rente som grundlag for fastsættelsen af den risikofrie rente medfører, at Tilsynet årligt må vurdere, om forrentningssatsen skal ændres, jf. indtægtsrammebekendtgørelsens § 12, stk. 2. Tilsynet har fremhævet, at dette ikke betyder, at Tilsynet skal justere renten årligt. Det vil Tilsynet alene gøre, hvis renteutviklingen tilsiger det, og Tilsynet har i overensstemmelse med indtægtsrammebekendtgørelsens § 12, stk. 2, 2. punktum, offentliggjort de kriterier, der i reguleringsperioden 2006-09 vil blive anvendt ved eventuelle ændringer i forrentningssatsen.

Vedrørende risikotillægget har Energitilsynet fremhævet, at Tilsynet har taget udgangspunkt dels i en kvalitativ vurdering af de konkrete risici forbundet med distributionsvirksomhed i Danmark, dels en vurdering af de forholdsmæssige risici forbundet med distributionsdrift sammenlignet med transmissionsdrift. Tilsynets vurdering har været, at distributionsvirksomhed i Danmark er en meget sikker monopolaktivitet, og at de reguleringsmæssige rammer giver selskaberne betydelig sikkerhed med hensyn til de fremtidige indtægter.

Det har ikke for Tilsynet været et selvstændigt mål at fastsætte en WACC på niveau med WACC-renter fastsat i de øvrige europæiske lande. Baggrunden herfor er, at det er vanskeligt at sammenligne WACC-renter mellem landene. I den forbindelse har Tilsynet fremhævet de tre forhold, som må tages i betragtning:

For det første er der forskel på skattepligt og skattesatser mellem landene, og før skat forrentningssatser kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 21 af 37

For det andet vil niveauet for WACC-renterne variere med løbetiden på den risikofrie rente, som indgår i WACC-renten.

For det tredje kan forskelle i WACC-renten udtrykke forskelle i reguleringsmæssig og forretningsmæssig risiko mellem landene.

Tilsynet har derfor lagt begrænset vægt på oplysningerne om WACC-renter fastsat af andre regulatorer.

For så vidt angår skattepligten, har Tilsynet i relation til DONGs indsigelser gjort opmærksom på, at DONG alene i perioden 2002-04 har opbygget et skatteaktiv til en værdi på godt kr. 81 mio., svarende til et regulatorisk underskud på kr. 271 mio. Efter Tilsynets vurdering er det ikke realistisk, at DONG Distribution i reguleringsperioden 2006-09 vil kunne akkumulere overskud på mere end kr. 271 mio., og Tilsynet har derfor med rette ved fastsættelsen af forrentnings-satsen lagt til grund, at DONG Distribution ikke vil skulle betale skat af det akkumulerede overskud for perioden.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 22 af 37

I den forbindelse har Energitilsynet henvist til Energiklagenævnets afgørelse af 25. august 2003 om priser for benyttelse af DONG Naturgas A/S' transmissionssystem, hvor Nævnet fandt det "naturligt, at en tilsynsmyndighed ved anvendelse af en almindelig indgrebsbeføjelse er mere begrænset i dets skønsudøvelse, end hvor myndigheden er tillagt egentlig godkendelsesbeføjelser eller mulighed for at udmelde indtægtsrammer."

Retsgrundlaget

Naturgasforsyningsloven

Vilkårene for drift af naturgasdistributionsvirksomhed, herunder de økonomiske vilkår, er reguleret i naturgasforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 1116 af 8. november 2006 om naturgasforsyning) og indtægtsrammebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 38 af 14. januar 2005 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for naturgasdistributionselskaber).

Naturgasforsyningsloven bestemmer i § 1, at lovens formål er at sikre,

"[...]

at landets naturgasforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til forsyningsikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Loven skal inden for denne målsætning give forbrugerne adgang til billig naturgas.

Stk. 2. Loven skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål særligt fremme en bæredygtig energianvendelse ..., samt sikre en effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer ...

"[...]"

Om distributionselskabernes priser er i lovens kapitel 7 bestemt følgende:

"[...]

§ 37. Priser for ydelser fra distributionsselskaber ... fastsættes under hensyntagen til selskabernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital. ...

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte priser skal fastsættes efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte brugere af nettet og forbrugere giver anledning til.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om

...

3) de satser, der kan anvendes ved indregning af forrentning efter stk. 1.

...

§ 37a. Priser for distributionsselskabernes ydelser skal være i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte indtægtsrammer, jf. dog § 37c. Rammerne fastsættes med henblik på dækning af de i § 37, stk. 1, nævnte omkostninger ved en effektiv drift af selskabet.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter regler om fastsættelse af indtægtsrammer for de i stk. 1 nævnte selskaber. Energitilsynet fastsætter i overensstemmelse med disse regler årlige indtægtsrammer for selskaberne.

Stk. 3. Energitilsynet kan give dispensation fra de af Tilsynet fastsatte rammer, såfremt det er nødvendigt for, at selskabet kan gennemføre forpligtelser, som er pålagt i bevillingen, i loven eller bestemmelser fastsat i medfør af loven.

Stk. 4. Enhver form for indtægt i selskabet skal medgå til dækning af udgifter ved de bevillingspligtige aktiviteter. Dette gælder dog ikke overskud i form af ekstraordinære effektiviseringsgevinster i forhold til indtægtsrammerne. Sådanne overskud kan anvendes til henlæggelser til fremtidige investeringer, nedsættelse af priser eller ekstraordinær forrentning af indskudskapitalen.

Stk. 5. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler for anvendelsen af overskud efter stk. 4.

"[...]"

De centrale dele af de refererede bestemmelser stammer fra den oprindelige naturgasforsyningslov fra 1999. Af forarbejderne til denne lov fremgår om Energitilsynets opgaver følgende:

"[...]"

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 23 af 37

Den sektorspecifikke regulering, som den nye naturgasforsyningslov indebærer, har til formål at overvåge og regulere de ikke-konkurrenceudsatte opgaver, som fortsat løses under monopol eller monopollignende vilkår. ... Prisreguleringen og det økonomiske tilsyn skal modvirke, at naturgasselskaberne drager fordel af monopollignende status med øgede omkostninger og ineffektivitet til følge. Tilsynet går ud på at skabe omkostningseffektivitet og tilskyndelse til effektiviseringer.
[...]"

Videre sigtes der ifølge bemærkningerne til lovens formålsbestemmelse om effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer og samfundsøkonomi til,

"[...]
at der lægges øget vægt på opnåelse af rationaliseringer, dels gennem en effektivitetsfremmende prisregulering, dels gennem en gradvis indførelse af konkurrence for naturgashandel. Med samfundsøkonomiske hensyn sigtes dels til samfundsøkonomiske gevinster ved effektiviseringerne, dels ...
[...]"

Til den oprindelige § 37 om prisregulering af bl.a. distributionsselskaberne er i bemærkningerne anført følgende:

"[...]
I medfør af ... kan miljø- og energiministeren fastsætte regler om generelle indtægtsrammer, som Energitilsynet udmønter i årlige indtægtsrammer for selskaberne. Ved fastlæggelse af indtægtsrammerne skal Energitilsynet tage hensyn til de forudsætninger vedrørende de regionale selskabers og DONG Naturgas' økonomi, som er lagt til grund for aftalen af 23. juni 1999 mellem staten, HNG og NGMN (Skt. Hans-aftalen). Skt. Hans-aftalen er udmøntet i en principaftale af 29. januar 2000 mellem HNG, NGMN og DONG Naturgas, der forventes udmøntet i en endelig aftale inden 1. juli 2000. Udgangspunktet er således, at indtægtsrammerne fastsættes ud fra de omkostningsreduktioner, der følger af Skt. Hans-aftalen om, at den historiske gæld skal være afviklet inden udgangen af 2014. Herudover kan der stilles yderligere effektiviseringskrav på grundlag af effektivitetsvurderinger og benchmark-analyser. Da Skt. Hans-aftalen desuden indebærer en fælles gældsafvikling for de selskaber, der indtræder i aftalen, skal indtægtsrammen for disse selskaber fastsættes i forhold til selskabernes samlede omkostninger.
...

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 24 af 37

Bestemmelsen i [§ 37a, stk. 3] giver Energitilsynet mulighed for at dispensere fra indtægtsrammerne, som er fastsat af Tilsynet selv, hvis det er nødvendigt, for at selskabet kan gennemføre forpligtelser, der er pålagt i medfør af loven. Bestemmelsen sigter ikke på at holde hånden over selskaber, der vedvarende undlader at effektivisere, men på at sikre opretholdelse af distributionsydelser til alle. Hensynet til forsyningssikkerhed vejer således tungere end hensynet til effektivitet. Bestemmelsen er kun møntet på helt særlige tilfælde og kan især tænkes benyttet, hvor forholdene, der forhindrer i selskabet i at leve op til indtægtsrammen, ikke kan lægges selskabet til last.

[...]"

Opdelingen af den oprindelige bestemmelse om priser i § 37 og § 37a skete ved lov nr. 481 af 7. juni 2006. Opdelingen skyldtes alene et ønske om at fritage forsyningsselskaberne fra indtægtsrammereguleringen og havde ikke betydning for distributionselskabernes prisregulering.

De nærmere regler om fastsættelse af indtægtsrammer for naturgasdistributionselskaber er med hjemmel i naturgasforsyningslovens § 37a, stk. 2, fastsat ved bekendtgørelse nr. 38 af 14. januar 2005 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for naturgasdistributionselskaber. Af betydning for den foreliggende afgørelse bestemmer bekendtgørelsen følgende:

"[...]

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

...

4) *Distributionsaktivitet*: forhold, som er omfattet af bevilling til at udøve distributionsvirksomhed (distributionsbevilling), jf. § 10 i lov om naturgasforsyning.

5) *Driftsomkostninger*: omkostninger i forbindelse med distributionsaktiviteter til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse og andre driftsomkostninger, herunder omkostninger omfattet af § 9, stk. 1, nr. 2, i lov om naturgasforsyning, men bortset fra omkostninger omfattet af § 13 i denne bekendtgørelse.

...

§ 3. For hvert distributionselskab fastsættes en indtægtsramme efter reglerne i denne bekendtgørelse, jf. dog stk. 2. Indtægtsrammen udgør det maksimale beløb, som selskabet i et kalenderår i en reguleringsperiode kan oppebære ved indtægter, der vedrører distributionsaktiviteter.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 25 af 37

...

§ 4, stk. 3. Fra og med reguleringsperioden 2006-09 fastsætter Energitilsynet indtægtsrammer for distributionsselskabernes distributionsaktiviteter, jf. § 3, senest den 15. september året forud for en fireårig reguleringsperiode.

...

§ 5. Indtægtsrammen fastsættes med henblik på dækning af driftsomkostninger, afskrivninger og forrentning ved en effektiv drift af selskabet, jf. § 37 a, stk. 1, i lov om naturgasforsyning.

§ 6. Indtægtsrammen består af summen af følgende beløb:

1) En omkostningsramme, som fastsættes med henblik på dækning af driftsomkostninger, bortset fra finansielle udgifter, med henblik på dækning af omkostninger til afskrivning af materielle anlægsaktiver anskaffet fra og med den 1. januar 2005, som anvendes ved aktiviteter omfattet af selskabets distributionsbevilling, jf. §§ 7-9.

2) Et beløb til forrentning og afdrag af nettogæld samt forrentning og regenerering af indskudskapital pr. den 31. december 2004, jf. § 10.

3) Et beløb til forrentning af aktiver idriftsat fra og med den 1. januar 2005, som anvendes ved aktiviteter omfattet af selskabets distributionsbevilling, jf. §§ 11 og 12.

...

§ 7, stk. 6. Den del af omkostningsrammen, som fastsættes med henblik på dækning af omkostninger til afskrivninger, jf. § 6, stk. 1, nr. 1, fastsættes som de forventede årlige afskrivninger på anlæggene. Selskaberne indberetter de forventede årlige afskrivninger for en reguleringsperiode til Energitilsynets godkendelse senest den 1. juni i året forud for reguleringsperioden. ...

Stk. 7. Inden omkostningsrammen indregnes i indtægtsrammen, reduceres den med det beløb, som udmønter effektiviseringskravet efter kapitel 3.

...

§ 11. Den forrentning, som indregnes i indtægtsrammen, jf. § 6, stk. 1, nr. 3, fastsættes på grundlag af forrentningsgrundlaget, som består af værdien af materielle anlægsaktiver anskaffet fra og med den 1. januar 2005 ultimo det sidste år i den foregående reguleringsperiode, tillagt en nødvendig nettoomsætningsformue til udførelse af distributionsaktiviteterne.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 26 af 37

...

§ 12. Energitilsynet fastsætter den forrentningssats, der kan indregnes i indtægtsrammen, jf. § 11. Rentesatsen fastsættes for det enkelte selskab som en risikofri rente fastsat af Energitilsynet samt et risikotillæg, der afspejler risikoforhold og skattepligt i det enkelte selskab. Ved fastsættelsen af forrentningssatsen forudsættes en egenkapitalandel på 30 pct.

Stk. 2. Energitilsynet kan forud for et kalenderår ændre forrentningssatsen med virkning for den resterende del af perioden som følge af ændringer i de forhold, som har ligget til grund for fastsættelse af satsen, jf. stk. 1. Energitilsynet offentliggør kriterier for ændringer i forrentningssatsen.

Stk. 3. Energitilsynet offentliggør det beslutningsgrundlag, som er anvendt ved fastsættelsen af forrentningssatsen efter stk. 1 og 2.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 27 af 37

§ 13. Nedenstående omkostninger indregnes i indtægtsrammerne med de af selskabet budgetterede størrelser:

- 1) Omkostninger, som selskabet er pålagt i henhold til § 30, stk. 2, og § 44, stk. 1, i lov om naturgasforsyning.
- 2) Omkostninger, som selskabet er pålagt i henhold til lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger.
- 3) Omkostninger ved nettab.

...

§ 15. Effektiviseringskravet består af et individuelt krav til det enkelte selskab fastsat af Energitilsynet under hensyn til det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale og under hensyntagen til forsynings sikkerheden. Kravene fastsættes som procentsatser af omkostningsrammen inden pris- og lønregulering.

...

Stk. 4. Beregningen af det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale sker på baggrund af en sammenligning (benchmarking) af selskabernes driftsomkostninger i den foregående reguleringsperiode. Beregningen af effektiviseringspotentialet i reguleringsperioden 2006-09 sker ved en tilsvarende sammenligning af omkostninger i 2004. Effektiviseringspotentialet i reguleringsperioden 2005 fastsættes alene ud fra sammenligninger i henhold til stk. 6.

...

Stk. 5. Udover de i stk. 4 nævnte driftsomkostninger kan Energitilsynet beslutte at inddrage investeringer i beregningen af selskabernes effektivitet.

Stk. 6. Ved fastsættelsen af det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale, jf. stk. 4 eller 5, kan Energitilsynet inddrage sammenligninger med udenlandske naturgasdistributionsselskaber samt produktivitetsudviklingen i andre sektorer.

§ 16. Energitilsynet offentliggør den metode, som anvendes ved beregning af selskabernes effektiviseringspotentiale samt de væsentligste forudsætninger og vurderinger, som ligger til grund for fastsættelsen af de individuelle effektiviseringskrav.

...

§ 20. Hvis et selskabs indtægter vedrørende distributionsaktiviteter overstiger den korrigerede indtægtsramme, foreligger der overdækning.

Stk. 2. Overdækning for hvert år i en reguleringsperiode registreres på en mellemregningskonto i selskabets reguleringsmæssige regnskab, jf. § 28, stk. 1 og 3. Efter reguleringsperiodens afslutning opgøres kontoens saldo. Saldoen udbetales i løbet af de to første år af den følgende reguleringsperiode.

Stk. 3. I stedet for at foretage registrering på mellemregningskonto efter stk. 2 kan selskabet vælge at udligne overdækning løbende.

...

§ 22. Hvis de faktiske omkostninger til drift og afskrivninger vedrørende distributionsaktiviteter i kalenderåret er mindre end den korrigerede omkostningsramme for kalenderåret med fradrag af årets effektiviseringskrav, er der opnået en ekstraordinær effektiviseringsgevinst svarende til forskellen mellem de to beløb.

...

§ 24. Overskud i form af ekstraordinære effektiviseringsgevinster kan anvendes til nedsættelse af priser, henlæggelse til fremtidige investeringer eller ekstraordinær forrentning af indskudskapitalen.

[...]"

Administrativ praksis

Effektivitetskrav

For naturgasdistributionsselskaber var 2005 det første år, hvor der skulle fastsættes effektiviseringskrav. Da kravene imidlertid først blev udmeldt i 2. halvår af 2005, og selskaberne dermed havde meget begrænset tid til at efter-

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 28 af 37

komme et eventuelt positivt effektiviseringskrav, fastsatte Energitilsynet i afgørelse af 27. juni 2005 effektiviseringskravet for 2005 til 0%.

For elnet- og transmissionsselskaberne har Energitilsynet i afgørelse 27. september 2007 fastsat individuelle effektiviseringskrav for 2008 og frem. Effektivitetskravene er fastsat ved benchmarking på grundlag af en netvolumenmodel. Kravene udmøntes ved at inddеле selskaberne i 5 grupper efter placering i den økonomiske benchmarking. I den bedste gruppe er selskaberne ikke tildelt noget effektiviseringskrav. Selskaberne i den næstbedste, tredje bedste, fjerde bedste og femte bedste gruppe tildeles krav på henholdsvis 1%, 2%, 3% og 4%. Kravene gælder for de omkostninger, som selskaberne kan nedbringe på kortere sigt, dvs. for påvirkelige driftsomkostninger.

For perioden 2000-03 var elnet- og transmissionsvirksomhederne undergivet et generelt effektiviseringskrav på 3% årligt af omkostningsrammen, dvs. driftsomkostninger bortset fra finansielle udgifter og afskrivninger, samt yderligere 3% årligt af selskabernes påvirkelige omkostninger.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 29 af 37

Forrentningssats

Ud over den praksis, som Energitilsynet har henvist til i de påklagede afgørelser, henvises til, at bekendtgørelse nr. 1520 af 23. december 2004 for elnet- og transmissionsselskaber fastsætter den maksimale forrentningsprocent til den toneangivende lange byggerente plus 1%, jf. bekendtgørelsens § 17. Samme forrentning kan disse selskaber med Energitilsynets tilladelse opnå ved nødvendige nyinvesteringer, jf. bekendtgørelsens § 13.

Energiklagenævnets bemærkninger

Begæring om mundtlig forhandling

De tre selskaber har fremsat anmodning om mundtlig forhandling for Energiklagenævnet. Selskaberne har henvist til, at sagen angår en flerhed af vanskelige faktiske og retlige spørgsmål, som er af principiel karakter, og som har stor betydning for selskaberne. En mundtlig forhandling ville kunne bidrage til yderligere belysning af sagens faktiske og retlige spørgsmål og dermed give Nævnet et bedre grundlag for at træffe afgørelse i sagen.

Da sagen efter Energiklagenævnets opfattelse må anses for at være fuldt tilstrækkelig oplyst på det foreliggende skriftlige grundlag, og da der ikke ved en mundtlig forhandling kan påregnes at fremkomme nye væsentlige oplysninger, finder Nævnet ikke grundlag for at imødekomme anmodningen om mundtlig forhandling.

Effektiviseringskrav

Det generelle effektiviseringskrav

Et af formålene med naturgasforsyningsloven er efter lovens formålsbestemmelse at sikre forbrugerne adgang til billig naturgas bl.a. gennem en effektivitetsfremmende prisregulering. I overensstemmelse hermed fastsættes ind-

tægtsrammerne for selskaberne efter § 37a, stk. 1, med henblik på dækning af selskabernes omkostninger ved effektiv drift.

For Energitilsynet er det ved fastsættelsen af indtægtsrammer for selskaberne en væsentlig opgave at fremme dette mål.

Efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 15 består effektiviseringskravet af et individuelt krav til det enkelte selskab fastsat under hensyn til det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale og under hensyntagen til forsyningssikkerheden. Om beregningen af det enkelte selskabs effektiviseringspotentiale er det i § 15, stk. 4, bestemt, at dette sker på baggrund af benchmarking. Endvidere kan Tilsynet efter § 15, stk. 6, inddrage sammenligninger med udenlandske naturgasdistributionsselskaber samt produktivitetsudviklingen i andre sektorer. For 2005 var effektiviseringspotentialet forudsat fastsat alene på grundlag af sammenligninger efter stk. 6.

Fastsættelsen af det individuelle effektiviseringskrav på dette grundlag beror på et skøn foretaget af Energitilsynet. Om udøvelsen af dette skøn bestemmer indtægtsrammebekendtgørelsen alene i § 16, at Tilsynet offentliggør den metode, som anvendes ved beregningen af selskabernes effektiviseringspotentiale samt de væsentligste forudsætninger og vurderinger, som ligger til grund for Tilsynets skøn. Tilsynet er således tillagt en vid skønsbeføjelse.

På denne baggrund finder Energiklagenævnet ikke grundlag for at kritisere, at Energitilsynet har opdelt fastsættelsen af det samlede individuelle effektiviseringskrav dels i et bidrag fastsat på grundlag af benchmarking, dels et bidrag fastsat på grundlag af sammenligninger med produktivitetsudviklingen i andre sektorer.

Videre finder Nævnet ikke, at der i grundlaget for Tilsynets skøn er påvist væsentlige metodiske eller faktuelle fejl, og Nævnet finder efter en samlet vurdering heller ikke i øvrigt grundlag for at tilsidesætte Tilsynets skøn over selskabernes effektiviseringspotentiale sammenlignet med effektiviseringspotentialet i andre sektorer.

Nævnet konstaterer i den forbindelse, at selskaberne ikke er fremkommet med konkrete dokumenterede oplysninger om foretagne effektiviseringer, som kan føre til at anse det enkelte selskabs generelle effektiviseringspotentiale for mindre end skønnet af Energitilsynet

Det af Energitilsynet over for HNG/Midt-Nord og DONG Distribution fastsatte effektiviseringskrav stadfæstes derfor.

Det selskabsspecifikke effektiviseringskrav

Som anført ovenfor angiver indtægtsrammebekendtgørelsen ikke, efter hvilken metode Energitilsynet skal foretage benchmarking af selskabernes driftsomkostninger. Bekendtgørelsen angiver alene i § 16, at Tilsynet skal offentlig-

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 30 af 37

gøre den anvendte metode. Valget af metode beror derfor på Tilsynets bedømmelse af, hvilken metode der bedst udtrykker selskabernes relative effektiviseringspotentiale.

Energitilsynet har valgt at basere benchmarkingen på den såkaldte netvolumen-model, som også er anvendt af Tilsynet ved benchmarking af elnet-selskaberne. Energiklagenævnet finder ikke grundlag for at antage, at valget af netvolumen-modellen er baseret på usaglige hensyn, eller at en benchmarking baseret på enhedsomkostninger er uegnet som grundlag for vurdering af selskabernes relative effektiviseringspotentiale.

Energiklagenævnet kan i den forbindelse tiltræde, at et af målene med at fastsætte effektiviseringskrav over for selskaberne er at undgå prisforskelle, som er begrundet i forskelle i selskabernes omkostningseffektivitet.

Nævnet finder dog, at resultaterne af den anvendte netvolumen-model alt andet lige vil tendere mod højere enhedsomkostninger, jo mindre selskabernes netvolumen er, og at der bør tages hensyn til dette forhold, når benchmarking foretages på grundlag af denne model.

Konkret i forhold til Naturgas Fyn finder Energiklagenævnet efter en samlet vurdering heller ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Energitilsynets skøn over selskabets effektiviseringspotentiale som urimeligt. Nævnet har herved især lagt vægt på, at Tilsynet er tillagt et vidt skøn ved fastsættelsen af effektiviseringskrav, at det udøvede skøn henset til resultatet af den foretagne benchmarking forekommer moderat, og at Naturgas Fyn ikke er fremkommet med konkrete, dokumenterede oplysninger om egne undersøgelser af selskabets effektiviseringspotentiale, som kan føre til at anse Energitilsynets skøn for urimeligt.

Det af Energitilsynet over for Naturgas Fyn fastsatte effektiviseringskrav stadfæstes derfor.

Omkostninger, som selskaberne ikke kan påvirke

Energiklagenævnet kan tiltræde, at effektiviseringskravet efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 15, stk. 1, fastsættes som en procentsats af omkostningsrammen som defineret i bekendtgørelsens § 6, nr. 1, inden prisregulering. Ved opdelingen af selskabets omkostninger til drift af virksomheden i § 6, nr. 1 og 4, samt med bekendtgørelsens definition af driftsomkostninger, hvorefter § 13-omkostninger ikke er indeholdt heri, må der antages udtømmende at være gjort op med, hvilke omkostninger der ikke skal være undergivet effektiviseringskrav.

Virkningstidspunkt for effektiviseringskrav

Energiklagenævnet kan tiltræde, at de af Energitilsynet efter indtægtsrammebekendtgørelsen fastsatte effektiviseringskrav for reguleringsperioden 2006-09 efter bekendtgørelsen har virkning for selskaberne sammen med den øvri-

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 31 af 37

ge del af indtægtsrammen fra 1. januar 2006. Der ses ikke at være hjemmel til, som ønsket af Naturgas Fyn, at indfase effektiviseringskravet i løbet af reguleringsperioden, jf. navnlig bekendtgørelsens §§ 4 og 15. Nævnet har imidlertid ved efterprøvelsen af effektiviseringskravet over for Naturgas Fyn lagt til grund, at det behov for infasning, som Naturgas Fyn har gjort gældende, er indgået i Energitilsynets overvejelser ved fastsættelsen af det samlede effektiviseringskrav for reguleringsperioden.

Afskrivninger på tilkøbte ydelser

Indregning af afskrivninger i omkostningsrammen er reguleret i indtægtsrammebekendtgørelsens § 7, stk. 6. Efter denne bestemmelse indregnes "de forventede årlige afskrivninger på anlæggene." Nævnet anser det for utvivlsomt, at der hermed sigtes til selskabernes egne anlæg. Herefter er der ikke i § 7, stk. 6, hjemmel til at indregne de afskrivninger, som må antages at indgå i prisen på ydelser købt hos eksterne leverandører til de afskrivninger, der indgår i selskabets omkostningsramme efter § 7, stk. 6.

Der vil heller ikke være hjemmel i bekendtgørelsens §§ 17 og 18 til at forhøje selskabets omkostningsramme med den begrundelse, at selskabet på grund af outsourcing er udsat for et strengere effektiviseringskrav, end selskabet ville have været, såfremt selskabet havde valgt selv at producere de pågældende ydelser.

Investeringer efter 1. januar 2005

Energiklagenævnet kan tiltræde, at Energitilsynet ved fastsættelsen af det individuelle effektiviseringskrav kan differentiere selskabets effektiviseringspotentiale på driftsomkostninger, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 4, og på investeringer, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 5, og at effektiviseringskravet for nyinvesteringer kan indgå med 0%. For den samlede reguleringsperiode fører dette til følgende ændrede indtægtsrammer:

Tabel 6A. Omkostningsrammer for DONG Distribution A/S, 2006-2009 (uden effektiviseringskrav på afskrivninger) er vedlagt afgørelsen som bilag 7.

Tabel 7A. Omkostningsrammer for Naturgas Fyn A/S, 2006-2009 (uden effektiviseringskrav på afskrivninger) er vedlagt afgørelsen som bilag 7.

Tabel 8A. Omkostningsrammer for HNG/MN I/S, 2006-2009 (uden effektiviseringskrav på afskrivninger) er vedlagt afgørelsen som bilag 7.

Forrentningssatsen (WACC) for aktiver idriftsat efter 1. januar 2005 samt den nødvendige nettoomsætningsformue 2006-09

Hjemmel for årligt fastsat forrentningssats

Forrentningen af aktiver idriftsat efter 1. januar 2005 og af den nødvendige nettoomsætningsformue er alene reguleret i indtægtsrammebekendtgørelsen.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18
Eksp.nr.: 34612
TML-EKN

Side 32 af 37

Forrentningen indgår som led i den i indtægtsrammebekendtgørelsens § 6 definerede indtægtsramme. Denne indtægtsramme fastsættes efter bekendtgørelsens § 4, stk. 3, senest den 15. september i året forud for en 4-årig reguleringsperiode. Forrentningssatsen for nyinvesteringer og nettoomsætningsformue fastsættes derfor som udgangspunkt for en 4-årig reguleringsperiode og meddeles selskaberne forud for reguleringsperioden.

Forrentningsgrundlaget er nærmere fastsat i bekendtgørelsens § 11, mens forrentningssatsen er reguleret i § 12.

Forrentningssatsen fastsættes efter § 12, stk. 1, af Energitilsynet. Om Tilsynets fastsættelse af forrentningssatsen er det alene bestemt, at denne fastsættes for det enkelte selskab som en risikofri rente fastsat af Tilsynet samt et risikotillæg, der afspejler risikoforhold og skattepligt i det enkelte selskab. Endvidere er det bestemt, at der ved fastsættelsen skal forudsættes en egenkapitalandel på 30%.

Energiklagenævnet kan tiltræde, at det på denne baggrund vil være naturligt at fastsætte forrentningssatsen efter en WACC-model. Ved foretagelsen af de skøn, som den konkrete anvendelse af modellen forudsætter, er Energitilsynet imidlertid ved bekendtgørelsen overladt et vidt skøn.

Bekendtgørelsen forlanger således alene i § 12, stk. 3, at Tilsynet efterfølgende offentliggør det beslutningsgrundlag, som er anvendt ved fastsættelsen af forrentningssatsen.

Om forrentningssatsen skal baseres på en risikofri rente med 12 måneders, 4 års, 5 års eller 10 års varighed, er således ikke reguleret i bekendtgørelsen. Dette beror på Energitilsynets skøn.

Derimod er der i bekendtgørelsens § 12, stk. 2, udtrykkelig hjemmel for Energitilsynet til at foretage årlige reguleringer af forrentningssatsen som følge af ændringer i de forhold, som har ligget til grund for fastsættelsen af satsen.

Indtægtsrammebekendtgørelsen er således ikke til hinder for, at den efter bekendtgørelsens § 12, stk. 1, fastsatte forrentningssats baseres på en risikofri rente med 12 måneders varighed, som reguleres årligt ved ændringer i rentesatsen.

Den konkrete fastsættelse af forrentningssatsen (WACC-renten)

Energitilsynet har foretaget den konkrete fastsættelse af WACC-renten ved at bygge denne op nedefra under anvendelse af den almindeligt anerkendte WACC-model og under anvendelse af de principper og parametre, som Tilsynet fastlagde i forrentningsafgørelsen af 29. august 2005.

Som risikofri rente har Energitilsynet valgt en 12-måneders Cibor-rente som den rente, der bedst opfylder de 3 kriterier, som Tilsynet har opstillet om en:

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 33 af 37

relativt stabil/fast rente og dermed stabile indtægtsrammer og tariffer

begrænset mulighed for rentearbitrage (100% risikofri rentegevinst)

administrativt enkel, forudsigelig og gennemskuelig rente

Hensynet til stabile tariffer er ifølge Tilsynet i denne sammenhæng vægtet lavt, da forrentningen af nyinvesteringer og nettoomsætningsformue har beskeden indflydelse på tarifferne, mens hensynet til at imødegå rentearbitrage er vægtet højt.

Herudover har Tilsynet anvendt de balancerede parametre (dvs. parametre på niveau med parametre anvendt af andre europæiske regulatorer) fra Gastra-afgørelsen af 25. april 2005. I forhold til Energiklagenævnets afgørelse af 25. august 2003 om DONGs transmissionspriser har dette haft den betydning, at en række parametre er forhøjet, bl.a. er det generelle markedsrisikotillæg forhøjet fra 2,8% til 3,75%.

WACC-renten er herefter for Naturgas Fyn og DONG Distribution fastsat til nominelt 4,82% og for HNG/Midt-Nord til nominelt 4,20%, da HNG/Midt-Nord har mindre kreditrisiko.

Selskaberne har overordnet gjort gældende, at Energitilsynets fastsættelse af WACC-renten betydeligt under niveauet for tilsvarende selskaber i andre europæiske lande hverken faktisk eller retligt er sagligt begrundet. Selskaberne har herved henvist til, at real WACC før skat for DONG Distribution og Naturgas Fyn udgør 2,36%, mens den gennemsnitlige real WACC før skat fastsat af andre europæiske regulatorer udgør 5,68%, dvs. 3,32 procentpoints højere end for DONG Distribution og Naturgas Fyn.

Dermed fører den af Tilsynet fastsatte WACC ifølge selskaberne til en forvriddning af det europæiske kapitalmarked for energiinvesteringer og gør det vanskeligt for selskaberne at tiltrække den fornødne kapital i konkurrence med andre kapitalsøgende selskaber.

Selskaberne anerkender, at der er forskelle i forudsætningerne for beregningen af de danske selskabers WACC-rente og forudsætningerne for de øvrige europæiske regulatorers beregninger af WACC-renter, men selskaberne gør gældende, at disse forskelle ikke kan begrunde hele forskellen mellem den af Energitilsynet fastsatte WACC-rente og de af de øvrige europæiske regulatorer fastsatte WACC-renter.

For det første anvender de øvrige europæiske regulatorer som risikofri rente en 10-årig statsobligationsrente, mens Tilsynet som nævnt har valgt en 12-måneders Cibor-rente. Selskaberne har beregnet, at anvendelse af en 10-årig

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 34 af 37

statsobligationsrente ville have ført til en forhøjelse af WACC-renten på 0,7 procentpoint.

Om Tilsynets valg af risikofri rente har selskaberne dertil gjort gældende, at dette valg ikke er sagligt begrundet. En fast 10-årig statsobligationsrente ville bedst opfylde de tre kriterier, som Tilsynet selv har opstillet for valg af risikofri rente. Hensynet til at undgå rentearbitrage, som reelt har været afgørende for Tilsynet, er usagligt og kan i hvert fald ikke bære valget af en 12-måneders Cibor-rente som risikofri rente. Selskaberne har i den forbindelse bl.a. peget på, at alle andre europæiske regulatorer har anvendt en 10-årig rente.

For det andet kan de forskellige opgørelsestidspunkter for den danske og de sammenlignelige europæiske WACC-renter efter selskabernes beregninger alene forklare en renteforskel på gennemsnitligt 0,68 procentpoint.

For det tredje gør DONG gældende, at Tilsynets korrektion for værdien af selskabernes skatteaktiv på 0,9 procentpoint er fastlagt på baggrund af en forkeret opgjort værdi af DONG Distributions fremførbare skattemæssige underskud. Ingen af selskaberne har dog bestridt, at selskaberne har så store skattemæssige underskud, at ingen af selskaberne kan forventes at betale skat i reguleringsperioden 2006-09.

Endelig har selskaberne bestridt, at den reguleringsmæssige og forretningsmæssige risiko ved at drive naturgasdistributionsvirksomhed i Danmark skulle være mindre end risikoen i de øvrige europæiske lande. Forskelle i denne risiko kan derfor ikke forklare den resterende forskel på ca. 1 procentpoint mellem den af Tilsynet fastsatte WACC-rente og den gennemsnitlige WACC-rente fastsat af de øvrige europæiske regulatorer.

Energiklagenævnet tiltræder Energitilsynets afvisning af at fastsætte WACC-renten i forhold til de danske distributionsselskaber efter de WACC-renter, som andre europæiske regulatorer har fastsat. Nævnet kan således tiltræde, at der - som de betydelige forskelle i de oplyste WACC-renter viser - er så store forskelle i forudsætningerne for fastsættelsen af de enkelte nationale WACC-renter, at umiddelbare sammenligninger ikke er meningsfulde. Allerede af denne grund må Nævnet afvise selskabernes overordnede synspunkt om, at den danske WACC-rente bør fastsættes under hensyntagen niveauet for de WACC-renter, som andre europæiske regulatorer har fastsat.

Ved efterprøvelsen af de af Energitilsynet fastsatte WACC-renter har Nævnet herefter foretaget et samlet skøn, hvori er indgået de delelementer, som også er indgået i Energitilsynets skøn.

I den forbindelse erindrer Nævnet om, at Nævnets efterprøvelse af Tilsynets skøn som anført i Nævnets afgørelse af 25. august 2003 om priserne for benyttelsen af DONG Naturgas A/S' transmissionssystem må være mere tilba-

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 35 af 37

geholdende, når der er tale om en beføjelse for Tilsynet til at udmelde indtægtsrammer, end når der er tale om en almindelig indgrebsbeføjelse.

Nævnet har endvidere fundet, at fastsættelsen af WACC-renter hviler på en række vanskelige skøn, som næppe kan kvalificeres væsentligt bedre, end det er sket i grundlaget for Tilsynets afgørelse, og som under alle omstændigheder vil være behæftet med usikkerhed. Nævnet bemærker herved, at der ikke fra selskabernes side er fremkommet dokumentation for, at Tilsynets skøn skulle være baseret på urigtige antagelser.

Efter en samlet vurdering af de WACC-renter, som Energitilsynet har fastsat for enkelte selskaber, har Energiklagenævnet herefter ikke fundet grundlag for at anfægte resultatet af rentefastsættelsen. For Nævnet har det således været afgørende, at det samlede resultat af rentefastsættelsen forekommer rimeligt.

Nævnet bemærker i den forbindelse, at Nævnet ved gennemgangen af delelementerne i Tilsynets rentefastsættelse ikke har fundet at kunne tillægge hverken hensynet til at imødegå rentearbitrage eller administrative hensyn den vægt, som disse hensyn har været tillagt af Tilsynet ved fastsættelsen af den risikofrie rente. Nævnet har imidlertid ikke fundet, at dette kan føre til en ændring af Nævnets samlede vurdering af rentefastsættelsen.

På denne baggrund stadfæstes Energitilsynets afgørelse med den ændring, at effektiviseringskravet for det enkelte selskab fastsættes eksklusive nyinvesteringer. Indtægtsrammerne ændres i konsekvens heraf til følgende:

Tabellerne 6A, 7A og 8A er vedlagt afgørelsen som bilag 7.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelser af 31. oktober 2005 stadfæstes med den ændring, at effektiviseringskravet for det enkelte selskab fastsættes eksklusive nyinvesteringer. Indtægtsrammerne ændres i konsekvens heraf til følgende:

Omkostningsrammer for DONG Distribution A/S (uden effektiviseringskrav på afskrivninger),

2006	til	123,317 mio. kr.
2007	til	127,888 mio. kr.
2008	til	132,526 mio. kr.
2009	til	137,233 mio. kr.

Omkostningsrammer for Naturgas Fyn A/S (uden effektiviseringskrav på afskrivninger),

2006	til	36,912 mio. kr.
2007	til	37,267 mio. kr.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 36 af 37

2008 til 37,652 mio. kr.
2009 til 38,061 mio. kr.

Omkostningsrammer for HNG/MN I/S (uden effektiviseringskrav på afskrivninger),

2006 til 214,317 mio.kr.
2007 til 250,737 mio. kr.
2008 til 255,009 mio. kr.
2009 til 257,609 mio. kr.

Afgørelsen er truffet efter § 51, stk. 1, i lovebekendtgørelse nr. 1116 af 8. november 2006 om naturgasforsyning.

Sagen har været behandlet på Nævnets møde den 18. februar 2008.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om naturgasforsyning eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. § 51, stk. 4, i lov om naturgasforsyning.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

28. marts 2008

J.nr.: 31-18

Eksp.nr.: 34612

TML-EKN

Side 37 af 37

P. N. V.

Poul K. Egan
Nævnensformand

/ Henrik Chieu
Sekretariatschef